
Emne: Spørsmål til ordfører - kommunestyret 17.10.2022
Til: Jarle Nilsen <jni01@karmoy.kommune.no>, Politisk Sekretariat
<valg@karmoy.kommune.no>
Sendt: 12.10.2022 09:17:07
Fra: hthorhei@online.no
Hei

Vedlagt følger spørsmål til ordføreren:
Spørsmålet er lagt inn i portalen.

SPØRSMÅL TIL ORDFØRER
FRA HELGE THORHEIM, Gruppeleder Karmøylista

SAK: STRØMSTØTTE TIL NÆRINGSLIVET

Helge Thorheim fremmet forslag på vegne av Karmøylista om strømstøtte til næringslivet til møte i kommunestyret i møte 19.9.22. Dessverre ble det ikke tid til å ta dette forslaget opp i kommunestyret, og forslaget ble i stedet fremmet til formannskapet i møte 3.10.22. På møtet i formannskapet tok også Grønningen fra Senterpartiet opp spørsmålet om strømstøtte til næringslivet.

Etter en debatt om temaet i formannskapet ble forslaget fremsatt av Thorheim og Grønningen oversendt til Rådmannen for behandling, der det ble forutsatt å legge til grunn elementene i de to forslagene.

I senere tid har vi sett stadig flere reportasjer om bedrifter som sliter på grunn av de høye strømprisene, og det er kommet nye og stadig hyppigere meldinger om firmaer som går konkurs, og dette gjelder både store og små firmaer. Situasjonen synes å være av økende alvorlighetsgrad, og det synes heller ikke at regjeringen klarer å komme opp med effektive løsninger for å støtte næringslivet i landet som sliter.

Spørsmål til ordfører:

- 1.Hva er status for arbeidet med strømstøtet til næringslivet, jfr forslagene fra Thorheim og Grønningen og som ble oversendt til rådmannen?
2. Hvilke tiltak for å avhjelpe den vanskelige strøm-situasjonen overfor næringslivet ser Ordføreren for seg?
3. Har det vært møter/diskusjoner mellom representanter fra eierne i Haugaland Kraft og Sunnhordland Kraftselskap for å diskutere hvordan en kan avhjelpe utfordringene til næringslivet med de høye strømprisene?

Helge Thorheim
Gruppeleder Karmøylista

Vedlegg:

STRØMSTØTTE TIL NÆRINGSLIVET

Mange mennesker er bekymret for det svært høye prisnivået på elektrisk energi som er i vårt land for tiden. Vi er spesielt bekymret for hvilken effekt dette vil ha over tid på våre næringslivsbedrifter som ikke på et tidligere tidspunkt hadde inngått langtids fastkontrakter for leveranse av strøm. Vi har fått tilbakemelding fra flere bedrifter som nå sliter med kostnadsbildet sitt relatert til energikostnader.

Ved utbyggingen av vannkraft har det alltid vært en målsetting at både befolkningen i landet og vårt næringsliv skal nyte godt av rimelig energi levert over ledningsnett og derigjennom dra nytte av den komparative fordel dette gir i konkurranse med andre.

Med introduksjon av mange nye mellomlands strømkabler har vi sett en stor økning i prisene på elektrisk kraft i vårt land. Vi går ikke nærmere inn på bakgrunnen for dette her, men konstaterer bare at en økning i overføring av kapasitet på energi har dratt med seg «prissmitte» fra andre land i Europa, og prisen på vår vannkraft har nå steget formidabelt på siste del av 2021 og ikke minst i 2022.

Regjeringen har arbeidet med å gjøre avbøtende tiltak for befolkningen, og har landet på en modell der den enkelte abonnent får tilbakebetalt fra Staten inntil 90% av det som overstiger 70 øre/kWh. Dette gjelder imidlertid ikke for hytter.

Regjeringen har foretatt ulike vurderinger hvordan næringslivet som er utsatt for det nåværende høye prisnivået kan støttes. I det aller siste har regjeringen frafalt tanken om en fastpris til næringslivet, men signaliserer at en vil tilby garantier for lån til å betale strømregningene.

Regjeringen har satt av tre milliarder til strømtiltak til næringslivet. Dette er de viktigste tiltakene:

- Direktestøtte: Bedrifter med strømutgifter på tre prosent eller mer av omsetningen kan få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre/kWh i oktober, november og desember.
- Bedrifter som samtidig investerer i enøk-tiltak, vil kunne få dekket inntil 45 prosent av utgiftene over 70 øre/kWh.
- Det gis enøk-støtte på inntil 50 prosent av investeringskostnaden
- Makstaket for støtte til hver bedrift er på 3,5 mill. kroner.
- Ny lånegarantiordning: Staten garanterer for 90 prosent av beløpet i banklån til bedrifter med akutt likviditetsmangel som følge av strømprisen.
- Regjeringen vil endre skattereglene for å forbedre tilgangen på fastprisavtaler.
- Petroleumsutvinning og kraftintensiv virksomhet (bedrifter med strømforbruk som overstiger 100 GWh/år) vil ikke kunne få tilskudd under ordningen

En låneordning vil sannsynligvis ikke avhjelpe næringslivet ettersom det innebærer at næringslivet påfører seg en gjeldsbyrde som gradvis vil øke og som skal betales tilbake en gang i fremtiden. Dette innebærer å skyve problemet foran seg.

Kommunestyret ser at produsentene av kraft og dets eiere tjener meget stort på at prisen, som fastsettes på børsen, er svært høy i forhold til det nivået man tidligere har vært vant til, og som har stort sett vært forutsigbart både for næringslivet og befolkningen.

Ettersom regjeringen ikke synes å ville gå inn på en effektiv strømstøtte til næringslivet, bør kommunen ta grep for å hjelpe de næringene som i dag sliter på grunn av ekstraordinært høye energipriser frem til regjeringen evt kommer frem til løsninger for effektiv strømstøtte.

Forslag til løsning:

Som en *straksløsning* for å avhjelpe den prekære situasjonen for næringslivet i Karmøy kommune som bruker en del strøm i sin produksjon og som sliter med betaling av de «unormalt» høye prisene, bør det settes av et beløp på 10 mill kroner på et eget Strømstøttefond merket næringsstøtte, hvor bedriftene kan søke hjelp etter en enkel og effektiv søknad- og behandlingsprosess. Midlene belastes kommunens disposisjonsfond

Forslag til langsiktig løsning:

Alternativ 1.

Karmøy kommune søker å identifisere næringsbedrifter som i dag sliter med å tåle de høye strømkostnadene, og der det er fare for at slike bedrifter kan gå konkurs som følge av kostnadsnivået. Kommunen søker også å identifisere bedrifter som tidligere har inngått gode langsiktige fastprisavtaler og som ikke i nevneverdig grad berøres av det høye prisnivået vi har i dag og som heller ikke har behov for strømstøtte pga det nye kostnadsnivået for strøm. Karmøy kommune forventes å få et godt utbytte fra Haugaland Kraft som kommunen er stor eier i. og en del av dette utbytte bør avsettes til støtte til den del av næringslivet som vil få problem med nåværende kostnadsnivå. Beløpet overføres til ovennevnte Strømstøttefond. Beløp som avsettes til Strømstøttefond for 2023 avsettes i forbindelse med budsjettarbeidet for 2023.

Alternativ 2.

I vår region er det i første rekke Sunnhordland kraftlag (SKL) som er stor strømprodusent, og Haugaland Kraft AS eier 60% av SKL. Haugaland Kraft AS skal dermed ha sitt rettmessige utbytte fra dette selskapet, der en må forvente at utbyttet blir vesentlig- Strømkostnadenes høye nivå sin innvirkning på næringslivet antas å være fordelt nokså likelig på Haugalandet, bortsett da fra i de kommuner som mottar meget rimelig konsesjonskraft. Karmøy kommune bør ta kontakt med de øvrige eierne av SKL for å påvirke størrelsen på utbytte fra dette selskapet som tjener de store beløpene på salg av produsert energi i markedet. Dersom en sammen med de øvrige eierne enes om å ta ut ekstraordinært utbytte fra selskapet, bør det utredes på hvilken måte og etter hvilke kriterier næringslivet som sliter kan avhjelpes med å betale for ekstraordinært store strømkostnader. Det forutsettes å sette av betydelig beløp

på eget fond for *regional næringsstøtte*, hvor bedriftene kan søke hjelp etter en enkel og effektiv søknad- og behandlingsprosess.

Avrunding

Karmøy kommune har alltid vært en aktiv medspiller med å tilrettelegge best mulig for næringslivet i kommunen. Kommunen skal ikke kunne leve med å se på at gode bedrifter som har livets rett i en «normalsituasjon», kan gå dukken som følge av ekstremt store energikostnader.

Det forutsettes at rådmannen foretar en nærmere utredning av hvordan bedriftene som sliter som følge av at de er påført ekstraordinært store strømkostnader kan avhjelpes. Det tas utgangspunkt i begge alternativene ovenfor samt eventuelt andre alternative løsninger. I tillegg forutsettes straksløsningen som nevnt innledningsvis bli gitt høy prioritet.

Ovennevnte løsninger forventes å fungere frem til det tidspunkt regjeringen finner en god og effektiv måte å avhjelpe Norsk næringsliv med støtte.

Helge Thorheim

Gruppeleder Karmøylista